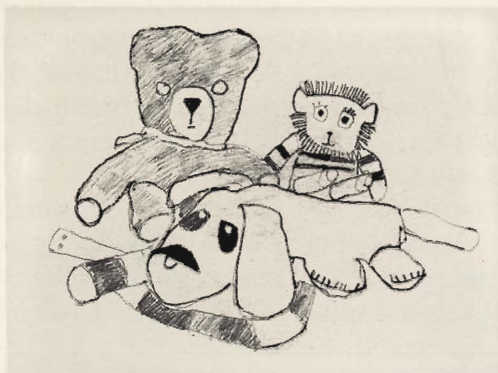

Kleur – licht – ruimte

De kinderen leren kleur, licht en ruimte in samenhang met elkaar toe te passen

Studieschetsen, 9 jaar

Speelgoedstillevens, 9 jaar

onderwerp

stillevens met
speelgoed

techniek

potlood, houtskool/
schetsen, opzet
maken/schilderen,
plakkaatverf,
varkensharen
penselen

formaat

32 x 45 cm, naar
keuze groter

Toelichting

In deze laatste les komen alle aspecten van het tekenen zonder speciale volgorde aan bod, met een lichte nadruk op kleurgebruik. Dit laatste komt alleen door het onderwerp. Het gaat in deze opdracht over het 'echte' schilderen, zoals studenten op de academie dat leren en zoals dat via een zeer lange traditie is doorgegeven. Dit onderwerp vormt een afsluiting van de lessen over kleur.

Ter inleiding van het onderwerp beschouwen we klassikaal enkele produkties, bij voorkeur van stillevens. Hierdoor raken de leerlingen geïnteresseerd in de diepere motieven van kunstenaars om stillevens te schilderen. Ook moeten de kinderen enigszins afstand leren nemen van hun persoonlijke relatie tot het speelgoed, voordat het echte tekenen tot stand kan komen. De les is verdeeld in drie fasen: schetsen, opzet maken, schilderen. Het voordeel hiervan is dat elk onderdeel een zorgvuldige stap naar het eindresultaat is. Elke fase krijgt voldoende aandacht en de leerlingen hebben alle gelegenheid hun werk goed te verzorgen.

Begeleiding

We vragen de leerlingen van thuis grote speelgoedberen, poppen of knuffeldieren mee te brengen. In het lokaal maken we daarmee – op plaatsen waar de spullen niet in de weg liggen – enkele stillevens. Voordat we aan het eigenlijke tekenen beginnen beschouwen we stillevens op reproductie of dia. In het handboek staat een aantal voorbeelden van dergelijke beschouwingen, bijvoorbeeld van Cézanne en Van Beyeren. Op een eenvoudige wijze zijn deze stillevens goed toegankelijk te maken voor kinderen.

Hierna wordt een potloodschets van de opgestelde stillevens gemaakt. We nemen royaal de tijd en de schetsen worden zorgvuldig geëvalueerd: 'Waar zien we al te veel details? Waar lopen de verhoudingen uit de hand?'

In de volgende les wordt deze schets overgebracht op het eigenlijke formaat. Hiervoor kan het best houtskool gebruikt worden, omdat met potlood en gum zo'n opzet al snel pietepeuterig wordt. Arceringen maken is overbodig. Aansluitend, of in een volgende les start het schilderen. Laat de kleuren genuanceerd mengen op mengpapier, palet of rechtstreeks op het papier. Zoals wel duidelijk zal zijn, wordt er tijdens de les goed gecontroleerd of de kleuren wel 'kloppen'. Vooral de lichte en donkere tonen binnen één kleur – bijvoorbeeld door de lichtval – maken het stilleven interessant.

Tot slot worden de stillevens goed afgewerkt en nabesproken, waarbij voor alles de eenheid, de harmonie het belangrijkste criterium is. Een kleine expositie van de klas kan een geslaagde afronding zijn.

onderwerp

interieur

techniek

potlood, schetsen,
opzet maken,
tekenen met
oliepastelkrijt

formaat

35 × 32 cm of groter

Andere opdracht

Wat met een stilleven lukt, zal zeker ook succes hebben met een ander onderwerp uit het officiële, brede terrein van de kunst: het interieur. Allereerst weer een klassikale

Studieschets eigen kamer

Uitvoering, 7 jaar

beschouwing van schilderijen van een binnen huisscène. Vervolgens kiezen de leerlingen een plek om daar een aardig schilderij van te maken. Bijvoorbeeld in het schoolgebouw (werkkast, trappenhuis, gang) of in de gymzaal (kleedkamers, opberghok). Maar ook de eigen kamer kan in aanmerking komen via schetsen die als een soort huiswerk worden meegebracht. Daarnaast wordt de schets overgebracht op het grote formaat. Werd het stilleven van de voorafgaande opdracht met verf uitgewerkt, dan kan deze opdracht bijvoorbeeld met oliepastel worden getekend. Ook deze opdracht kan uitmonden in een aardige expositie.